

Moratórium

Idei fakitermelési tervünk végrehajtásában időarányosan jól állunk, s eddig kedvezőek a pénzügyi eredmények is. Gondot jelent azonban, hogy a gyakorlatban egyre szűkebbek a lehetőségeink. A felújítási problémák nem mérséklődnek olyan mértékben, mint amire számítottunk, ezért magunk is visszaszorítjuk a véghasználatot. (A Gödöllői Erdészet esetében pedig az Erdőfelügyelet rendelt el teljes véghasználati zárlatot.)

Érzékenyen érinti vállalatunkat a kormány által elrendelt természetvédelmi moratórium is. (Ennek értelmében a szigorúan védett területeken kizárólag természetvédelmi szempontból indokolt kitermelés engedélyezhető. Erdőgazdaságunk területének húsz-harminc százaléka a szigorúan védett kategóriába tartozik.) Idén több mint 40, a moratórium által érintett erdőrészlet ügyében folyamodtunk engedélyért az illetékes hatósághoz, a Budapesti Természetvédelmi Igazgatósághoz. Mindebből azonban csak hét tisztítás elvégzéséhez járultak hozzá. Ami azzal a következménnyel jár, hogy az ideai terv szerint még kitermelendő 20 ezer köbméter fatömegből 5 ezer köbmétert nem tudunk teljesíteni, s ezzel vállalatunk 3-4 millió forint tiszta nyereségtől esik el. **A természetvédelmi érdekeket erdőgazdaságunknál is elsődrendű fontosságúnak tartjuk, az ilyenfajta korlátozással azonban nem értünk egyet.** A kitermelés teljes leállítására káros folyamatokat idézhet elő az erdőkben, például elhárásosodást, vagy a tölgypusztulás további terjedését. Igyekszünk a Természetvédelmi Igazgatóságot meggyőzni arról, hogy az ésszerű kitermelés időben való elvégzése természetvédelmi érdek is.

(Folytatás a 6. oldalon.)

Budapesti Erdészet

Valódi gazdákká válnak a kerületvezetők

Budapesti Erdészetünknel a tavaly szeptember óta, fokozatosan bevezetett átszervezések révén a korábbinál nagyobb hatáskörrel, önállóan végzik munkájukat a kerületvezető erdészek. Megkérdeztett kollégáink a változások kapcsán egyértelműen kedvező tapasztalatokról számoltak be.

— *Mi indokolta az erdészek önállóságának növelését, s hogyan bővült a jogkörük?* — kérdeztük **dr. Solymos Rezső** erdőszervezetőt.

— A magyar erdőszervezetben megvan a hagyományai az erdészek nagyobb önállóságának, utóbb azonban a legtöbb helyen az erősen központosított irányítás vált jellemzővé. Sok döntést kivettek az erdész kezéből, csökkentették a felelősségét. Ugyanakkor sok, a képzettségénél alacsonyabb szintű – jórészt adminisztratív – munkát kellett el látnia. Ezzel összefüggésben a műszaki vezetőknek pedig olyan dolgokkal is foglalkozniuk kellett, amit elvégezhettek volna az erdészek is.

A főváros és a környező települések önkormányzatai részéről felmerülő, megnövekedett igényeket a Budapesti Erdészet már nem tudta volna a korábbi módszerekkel kielégíteni, így rákényszerültünk a változtatásra. Ezért a régi erdőszervezeti hagyományokat a mai gazdasági feltételeknek megfelelően adaptálva, tavaly szeptembertől megkezdtuk a kerületvezető erdészek önállóságának fokozatos növelését. (Ki kell emelnem, hogy **dr. Anda István** már három évvel ezelőtt javasolt ilyen jellegű változtatá-

sokat. Akkor azonban úgy láttam, hogy az itt dolgozó fiatal szakemberek még nem elég tapasztaltak ehhez.)

Minthogy alapvető gazdasági egységünk az erdőszervezet, s az itteni szakmai munka irányítása, a személyi és tárgyi feltételek biztosítása, az erdő és berendezéseinek megóvása az erdész feladata, az a legjobb megoldás, ha bizonyos döntéseket **helyben** hoznak meg, ahol legjobban ismerik a helyzetet, a felmerülő problémákat.

Az ideai év kezdetétől az erdészeknek **munkáltatói joguk** van, ők választhatják meg munkatársaikat. Természetesen ez együttjár azzal a kötelezettséggel, hogy a feladatok ellátásához

(Folytatás a 2. oldalon.)

Berdár-per

Folytatás október végén

Amint előző számunkban közöltük, **dr. Berdár Béla**, akit a földművelésügyi miniszter fegyelmi elbocsátás útján eltávolított vállalatunk éléről, e fegyelmi határozatot a Pest Megyei Munkaügyi Bíróságnál megtámadta.

Az első fokon eljáró bíróság szeptember 10-én és október 1-jén tárgyalta az ügyet. A per jelenleg abban a fázisban tart, amikor a felek előterjesztik bizonyítékaikat, észrevételeiket. A bíróság október 29-ét jelölte ki a következő tárgyalási napnak. Amint jeleztük, a meghozandó ítéletet ismertetni fogjuk.

VALÓDI GAZDÁKKÁ VÁLNAK A KERÜLETVEZETŐK (Folytatás az 1. oldalról.)

szükséges kapacitást önállóan kell biztosítaniuk. Ez akkor lehetséges, ha az erdész pontosan ismeri valamennyi szakterületen az egész évben elvégzendő munkák mennyiségét, minőségi követelményeit, valamint a felhasználható pénzügyi kereteket. A megadott keretek között viszont önállóan gazdálkodhat.

Az erdész érdekelt abban, hogy csak annyi vállalati dolgozót alkalmazzon, amennyit egész évben folyamatosan tud foglalkoztatni. Minthogy ma már jellemzően nem saját dolgozókkal, hanem kisvállalkozókkal végeztetjük a munkát – ez jobban illeszkedik a szakaszosan jelentkező feladatokhoz, s lényegesen csökkenti az általános költségeinket –, az erdészek jogosultak arra is, hogy önállóan kössenek szerződést. **Ők választhatják ki, hogy melyik vállalkozónak adnak megbízást**, mi nem írjuk elő, hogy kivel dolgoztassanak. (A felhasználás terén ez egyelőre még nem így van, de itt is tervbe vettük a decentralizálást.) Az erdészek a munkáért fizetendő árban is belátásuk szerint állapodhatnak meg a vállalkozókkal.

Az erdészek munkájának értékelésénél tekintetbe vesszük azt is – amellet, hogy miként tesznek eleget a szakmai követelményeknek, s hogyan látják el az erdő védelmével kapcsolatos feladatokat –, hogy mennyire gazdaságos a költségfelhasználásuk. S mivel érdekelték abban, hogy **megtakarítást** érjenek el, sokkal eredményesebben gazdálkodnak, mint korábban, a központi normák alapján. A megtakarított pénzből pedig más, előre be nem tervezett feladatokat végeztethetnek el. Erős kontroll mellett, de jóval nagyobb önállósággal járhatnak el erdészkerületük ügyeiben.

— *Nem lehetett könnyű az átállás az új rendszerre...*

— A dolog legnehezebb része, hogy minden egyes erdésznek kapcsolatokat kell kiépítenie a megfelelő vállalkozókkal. Ebben – főként eleinte – segítségre szorultak. De akkor sem volt kötelező elfogadni az általunk ajánlott vállalkozót.

Amikor szeptemberben döntést hoztam a változtatásokról, saját vezető kollégáim sem hittek a sikerben. Az volt a véleményük, hogy az erdészek nem alkalmasak erre. Azóta már bebizonyosodott, hogy igenis alkalmasak az önállóságra, ha megkapják a kellő döntési jogkört. Az erdész bizalmi állást tölt be: képesnek kell lennie a rábízott területek kezelésével kapcsolatos feladatok ellátására. Hogyha nem képes rá, akkor arra sem alkalmas, hogy ebben a munkakörben foglalkoztassák.

A bevezetett változtatások révén értük, hogy az emberek most már a képzettségüknek megfelelő munkát végeznek. Sikerült előbbre jutnunk a tulajdonosi szemlélet kialakításában is: az erdészek sokkal inkább magukénak érzik a rájuk bízott területet, mint korábban.

Két kerületvezető erdészrel, **Takáts Péterrel** (Nagykovácsi) és **Tosevics Miklóssal** (Jánoshegy) arról beszélgettünk, hogy milyen változásokat hozott számukra a nagyobb hatáskörrel végzendő munka.

— Saját tapasztalataim alapján én csak előnyökről számolhatok be – kezdte Tosevics Miklós. — Az év elején megkaptuk a felhasználható pénzkereket, az elvégzendő feladatokkal együtt. Azt már mi döntjük el, hogy kit alkalmazunk: felveszünk embereket, vagy vállalkozót keresünk. Kezdetben igen nehéz volt megfelelő vállalkozókat találni, de mivel a munka nem állhatott le, végülis gyorsan lezajlott a dolog.

Mi állapodunk meg a vállalkozókkal az árban is – csak a „plafon” van megszabva –, s ha sikerül pénzt megtakarítani, azt ugyanabban a művelési ágban felhasználhatjuk más fontos, de nem előírányzott munka elvégzésére. Így saját szemléletünk szerint is alakíthatjuk az erdőket, persze csak ellenőrzés mellett.

Nálam most a munkák 70%-át vállalkozók végzik. Ez többek közt azzal az előnnyel is jár, hogy kevesebb lett a papírmunka – ami korábban iszonyúan sok volt –, s így jóval több idő marad a szakmai feladatokra.

— Eleinte a vállalkozók sem voltak könnyű helyzetben – fűzte hozzá Takáts Péter. — Akik korábban nem dolgoztak erdészetenél, nem tudták, hogy mire számíthatnak. Először referenciamunkát végeztettünk a jelentkezőkkel, amiből megítélhettük, hogy mennyire megbízhatóan, milyen minőségben látják el feladatukat. Számukra pedig kiderült, hogy érdemes-e ezen a területen

kozó, aki időközben már gépeket is beszerzett az erdészetenél végzendő munkákhoz – ez is mutatja, hogy hosszabb távra tervezi az együttműködést. Most már tudjuk, ki az, akire számíthatunk, s az ilyen vállalkozókat – szükség esetén – egymásnak is ajánljuk. De természetesen vannak olyan feladatok is, ahol nem nélkülözhetőek a vállalati dolgozók sem.

— *Az önállóság növekedésével az önök munkája nehezebb, felelősségük nagyobb lett...*

— Az biztos, hogy a következő évek nehezebbek lesznek, de érdemes többet dolgozni, mert idővel kevesebb lesz a gond, s az erdő bőségesen megtéríti majd a befektetett munkát – válaszolt ismét Takáts Péter.

— *A jövedelmükben történt valamilyen változás?*

— Tudjuk, hogy az erdészeti nincs olyan anyagi helyzetben, hogy ugáraszerűen növelje a fizetéseket, de a prémiumrendszerben azért értékelik, ha valaki többet, jobban dolgozik – felelt Tosevics Miklós. — Ez az első év, hogy ilyen módon végezzük a munkánkat; később biztosan jobban tisztázódik a dolog anyagi oldala is.

— *Az erdészek nagyobb önállósága milyen hatással van az ön munkájára?* — kérdeztük **Madarász Andrásné** területrendező.

— Most sokkal inkább a területük gazdáinak érzik magukat az erdészek, mint korábban. Jobban odafigyelnek a területkárosításokra, illetéktelen igénybevételekre, engedély nélküli építkezésekre. Mindent észrevesznek, azonnal intézkedést kérnek, következetesen utánajárnak az ilyen ügyeknek. Sok mindent önállóan megtesznek, amit régebben tőlünk, műszaki vezetőktől vártak el. Ezáltal a munkám ugyan nem lett kevesebb, de viszont időben bejelentett, konkrétan megjelölt ügyekkel foglalkozhatom.

Lényeges változást jelent, hogy az erdészek sokkal jobban figyelemmel kísérik a területüket érintő döntések alakulását, igyekeznek a véleményüket érvényesíteni. S érdemes meghallgatni őket, hiszen az erdőben a legfontosabb ember az erdész.

Több vadászvendég, olcsóbb vadhús

Várhatóan sikeres évet fog zárni a vadászati-vadgazdálkodási ágazat. A szeptember 1-jén kezdődött szarvasbika-vadászatokra több külföldi vendég jelentkezett, mint tavaly. Gyakorlatilag sikerült lekötni az összes területet, Telki és Gyarmatpuszta pedig egészen az év végéig foglalt. Október végéig körülbelül 200 bika fog esni az őszi szezonban.

Az *őzbak*-kilövési terv szeptember elejére már száz százalékosan teljesült. A további őszi *őzbak*-vadászatok már terven felülinek számítanak. Kisebb érdeklődés mutatkozik a *muflon* iránt. Annak ellenére, hogy erdészeteink többsége meghosszabbította a muflonkosra vonatkozó árkedvezmény időtartamát, várható, hogy a muflon-vadászati lehetőségeknek csak 80 százalékát sikerül értékesíteni. A *vaddisznó*-kilövések körülbelül a terveknek megfelelően fognak alakulni.

A visegrádi vadaskertben élő vad – jelenleg 240 hektáron mintegy 100 szarvas és 10 vaddisznó – kondíciója sokat javult. Remélhetően jól átveszelik a telet. Itt jelenleg 3 kanra van vadászati igény (a kertben lévő bikák vadásztatását egyelőre nem tervezzük).

Vadászvendégeink többsége továbbra is Németországból érkezik, csak Valkóra várnak egy nagyobb francia csoportot. A Kettner-Pilis irodával sokat fejlődött az együttműködés, amelyet jelenleg mindkét fél korrektnek minősít.

A jó hírek mellett egy rossz; tovább csökkent a vadhús ára. A vadhús-kereskedelmi vállalatok szeptember 1-jétől 20 forinttal kevesebbet fizetnek a szarvas kilójáért. Arra hivatkoznak, hogy a Németországban zajló – az erdők védelmében végrehajtandó – intenzív szarvas-kilövési program következtében erősen szűkültek az exportlehetőségek. Ez igaz, ugyanakkor joggal kér-

dezhető; miért nem szervezik meg jobban a belföldi piacot? Bár Budapesten az utóbbi időben rendszeresen lehet vadhúst kapni, a vidéki városokban, s főleg a falvakban annál kevésbé. Az árcsökkenés számunkra az idén mintegy 4 millió forint árbevétel-kiesést jelent.

Svéd szakemberek előadásai

Az OEE Pilisi Csoportjának meghívására svédországi szakemberek tartottak előadást vállalatunk központjában. **Satzger László** nyugalmazott főiskolai tanár a svéd zárterű szarvastartást, **P.S. Björn Fröstad** erdészeti főigazgató a svéd állami erdők üzemeltetését mutatta be. A videofilmel kísért előadásokat nagy érdeklődéssel fogadta a negyven fős hallgatóság.

Október végén két száz hikat kanna nuskavérre — elsősorban német vadászvendékek

Incsői fafeldolgozó

Már nyereséges, de...

Nyereséggel zárta az idei első félévet Incsői fafeldolgozó üzemünk, amely tavaly jelentős veszteséggel működött. Hogyan sikerült elérni a javulást, s mit lehet tenni a további fejlődés érdekében? – erről kérdeztük Tóth Józsefet, aki tavaly ősszel vette át az üzem vezetését.

— Nincs rá okunk, hogy döngessük a mellünket, de az tény, hogy az első félében 29,2 millió forintos árbevétel mellett 2,8 millió forint nyereséget értünk el. Ezzel az eredménnyel – eddig – túlteljesítettük a tervet. Természetesen ez

nem egyetlen ember sikere, hanem az egész itt dolgozó kollektíváé — emelte ki az üzemvezető. — A teendők sorában az volt az első, hogy – még az elmúlt évben – felmértük a helyzetet: milyenek az üzem adottságai, lehetőségei, s miből eredt a veszteség. Ezután láttunk hozzá az eredményes termelés feltételeinek megteremtéséhez.

— *Az elemzés szerint mi okozta a veszteséget?*

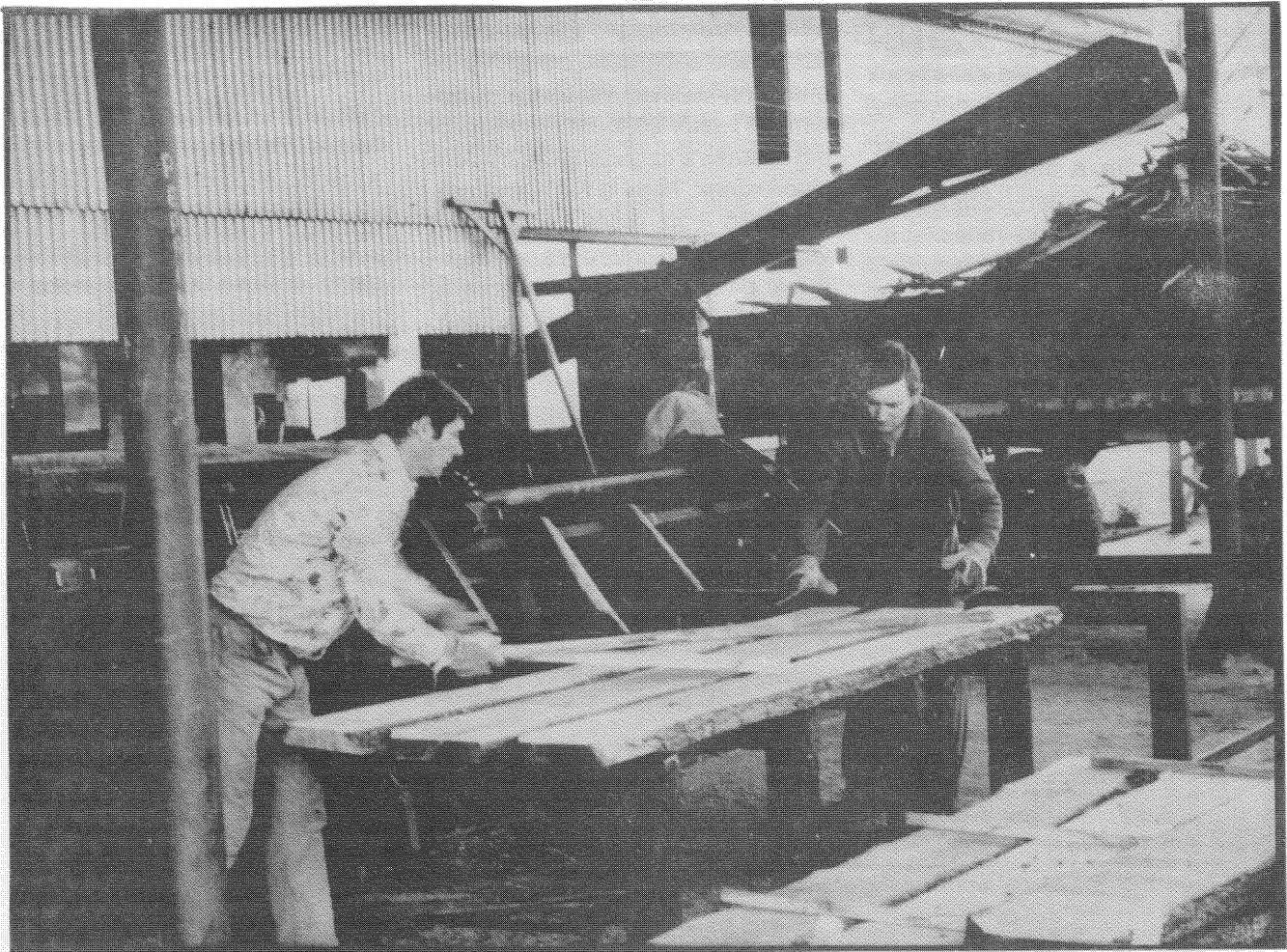
— Egyrészt az üzem irreálisan magas áron, igen gyenge minőségű nyersanyagot vett át, amiből nem lehetett jól eladható terméket, gazdaságosan előállítani. Másrészt, a piaci árakat tekintve,

túlságosan olcsón értékesítették a termékeket.

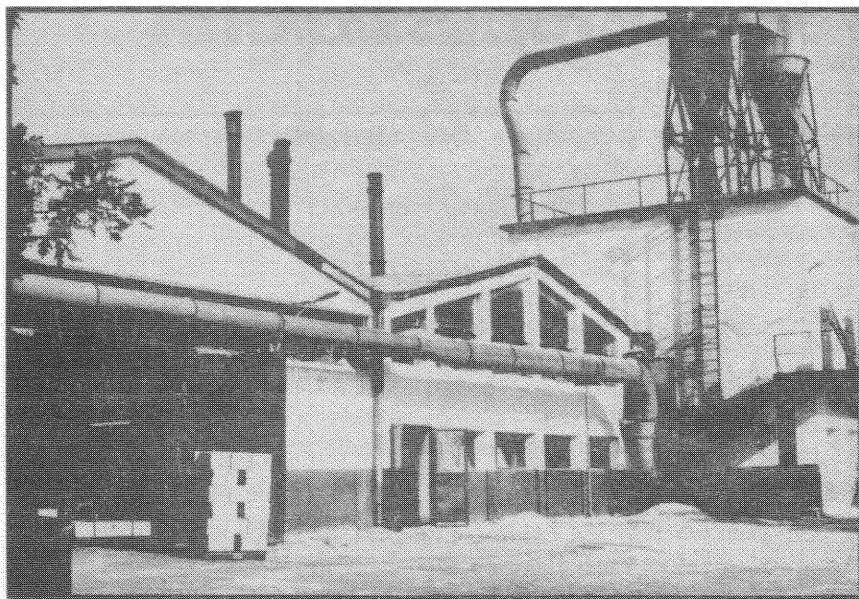
— *Milyen jellegű munkák hozzák most a legtöbb hasznot?*

— Az utóbbi időben erősen megnőtt az igény a **bérfűrészelés** iránt. Jónéhány cég keresett meg bennünket, hogy kisebb-nagyobb tételekre adnának ilyen megbízást. S mi vállalkozunk is erre, tetszőleges mennyiségben, ha sikerül megállapodni az árban. Ebből a tevékenységből származott az első félévi árbevételünk egyharmada, s ez hozta a legtöbb nyereséget is.

Nyereséges a **fűrészáru-termelés** is, amióta az árakat a reális piaci szintre

Zalilik a munka az osztályozóban

A magasabb feldolgozottságú termékek előállítására további fejlesztést követelne meg

emeltük. Célunk az, hogy kizárólag jó minőségű fűrészárut állítsunk elő. Kínálatunkban széles deszka és palló szerepel – erre van fizetőképes kereslet Magyarországon.

Továbbra is veszteséges azonban a **továbbfeldolgozás**. (Ezen belül a parkettagyártás a legfontosabb tevékenységünk.) Az első félév 2 millió forintos ráfizetéssel zárult ezen a területen. Viszont az előző évhez képest így is sikerült mérsékelni a veszteséget, egyrészt a visszafogottabb termeléssel, másrészt az árak kiigazításával. Az elmúlt évhez viszonyítva, a tölgyparketta árát átlagosan 20%-kal, az akácét 25%-kal növeltük. Ez nem jelentett irreális emelést, csak a piaci árakhoz való alkalmazkodást. Ugyanakkor megkezdjük termékeink szerény mértékű, de folyamatos reklámozását egy helyi és egy országos lapban – s ennek már mutatkozik is az eredménye. Azonban meg kell mondanom, hogy a továbbfeldolgozás nem tehető nyereségessé megfelelő nagyságrendű és magasabb technikai színvonalú **szárítókapacitás** létrehozása nélkül.

— Van lehetőség ennek a megteremtésére?

— A beruházáshoz szükséges költségek 40-50%-át tudjuk fedezni az üzem saját fejlesztési alapjából, valamint az ócska, nullára leírt gépek eladásából befolyt pénzből. A többit a vállalati központi fejlesztési alapjából kellene finanszírozni. Már benyújtottuk az ezzel

döntés még nem született. Ez a döntés alapján fogja meghatározni a továbbfeldolgozás jövőjét, különös tekintettel az exportlehetőségekre.

— Úgy tudom, korábban szó volt róla, hogy az üzem vegyesvállalattá alakul...

— Egy német üzletember fantáziát látott abban, hogy németországi exportra lehetne itt koporsókat gyártani. Az üzemben valóban van múltja a koporsógyártásnak, a szükséges faanyag is rendelkezésre áll – csak korszerű technikát kellett volna ide telepíteni. A tárgyalások igen előrehaladott szakaszban léptek, a Parkerdőgazdaság már megtette a szükséges előkészületeket a vegyesvállalat beindításához, amikor a német vállalkozó meg gondolta magát. Ez a terv tehát nem valósult meg, s itt most egyáltalán nem folyik koporsógyártás.

— Milyen elképzelések születtek az üzem jövőjét illetően?

— Az jelentene továbbfejlődést, ha minél magasabb szinten feldolgozott terméket állítanánk elő – szóba jöhetne például a **kerti bútorok** gyártása. Lehetőségem volt szeptember elején megtekinteni egy ezzel kapcsolatban szakkiállítást Kölnben. Így meggyőződhettem róla, hogy – a zömmel műanyag gyártmányok mellett – a legelegánsabb kerti bútorok ma is fából készülnek. Komoly exportlehetőség rejlik ebben, amíg azonban nincsenek meg az alapfeltételek – mint a megfelelő szárító – addig nem kezdhetünk ilyen vállalkozásba.

Megmentjük a rekordtermést

Lapunk előző számában már beszámoltunk róla, hogy a Pilsben az évszázad egyik legnagyobb bükkmakk-termése ígérkezik, ami kiváló lehetőséget nyújt bükköseink természetes – illetve kisebb részben mesterséges – felújítására.

Vállalatunk vezetése úgy döntött, hogy költségeket nem kímélve, a rekordtermést a lehető legnagyobb mértékben hasznosítani kell. (A mostani költségek a jövőben bőségesen megtérülnek majd, a kitermelhető fatömeg növekedése révén.) A leginkább érintett négy erdészet – a visegrádi, a pilisszentkereszti, a pilismaróti és a szentendrei – bevonásával elkészült az az intézkedési program, amely részletesen meghatározza a bükktermés megmentése érdekében elvégzendő munkákat. (Ez kiegészül a Bajnai Erdészetnél a csermakktermés hasznosítására irányuló feladatokkal.)

A terv szerint összességében 27 hektáron talajelőkészítést, húsz hektáron kézi padkázást, 40 hektáron bozót- és gyomirtást, 26 hektáron vegyszeres kezelést kell végezni, valamint 13,5 kilométer hosszúságban drótfonatos kerítés és 1,9 kilométer hosszúságban villanypásztor telepítése szükséges. A kerítésépítést október közepére be kell fejezni. A felsorolt munkálatok összesen 5,2 millió forint többletköltséget jelentenek erdőgazdaságunk számára. Az érintett erdészetek a makktermés hasznosításával összefüggő költségeik 40%-át tervjövőirásuként számolhatják el, a további 60%-ot azonban többleteredmény elérésével kell fedeznünk.

Fontos feladat a természetes felújításhoz most fel nem használható makk begyűjtése is. Ennek elősegítésére erdőgazdaságunk a bükkmakk kilójáért 150-300 forint közötti összeget fizet. 5-10 mázsányi makk begyűjtésére számíthatunk, amelynek egyharmadát csemeterkerti vetésre szánjuk, a többit pedig hűtőházi tárolásra.

A természetes felújítás elősegítése érdekében vadgazdálkodási feladatokat is kell végezni. Az éves kilövési tervet a szarvas és a muflon esetében 60 százalékosan, a vaddisznó esetében 65 százalékosan már szeptember 30-ig teljesí-

A jelölőverseny tapasztalatai

A jelölőverseny eredményét előző számunkban közöltük. A rendezvény számos ismétlődő, általánosítható tapasztalatot hozott, ezeket foglaljuk össze cikkünkben.

A legjobb, illetve leggyengébb eredményt elért versenyző teljesítménye:

gyertyános-tölgyes törzskiválasztó gyérítés	83,3%	57,7%
cseres tisztítás	82,5%	65,3%
cseres törzskiválasztó gyérítés	89,5%	71,5%

A szakmailag legbonyolultabb feladatot jelentő gyertyános-tölgyes parcella jobban „szétszórta” a mezőnyt, míg a viszonylag könnyű, egyértelműbb szakmai feladatot jelentő cseres gyérítésben kiegyenlítettebb teljesítmények születtek.

Az átlagosan „begyűjtött” hibapontok megoszlása

	bennhagyandó fák		kivágandó fák	
	összes	kivágásáért	összes	bennhagyásáért
gyertyános-tölgyes	19,7%	80,3%	80,3%	19,7%
cseres tisztítás	32,3%	67,7%	67,7%	32,3%
cseres gyérítés	35,4%	64,6%	64,6%	35,4%

A hibapontok megoszlása alapján mindhárom parcellában a kelleténél erélytelenebb belenyúlás tapasztalható. Az így kimutatható óvatosság legszembetűnőbb a gyertyános-tölgyesnél, ahol a feladat nehézsége ösztönösen vagy tudatosan visszafogottságot eredményezett.

Az elkövetett hibák száma átlagosan, személyenként a faegyedek szerint:

gyertyános-tölgyes	felső koronaszint		alsó koronaszint	
	összes faegyed	hibás megítélés	összes faegyed	hibás megítélés
tölgy javafa	24 db	0,8 db	0,8 db	0,8 db
egyéb javafa	8 db	1,3 db	1,3 db	1,3 db
segítőfa	69 db	18,6 db	103 db	25,4 db
összes bennhagy.	101 db	20,7 db	103 db	25,4 db
tölgy javafa				
érd. kivágandó	31 db	14,0 db	14,0 db	14,0 db
egyéb kivágandó	34 db	16,1 db	36 db	17,5 db
összes kivágandó	65 db	30,1 db	36 db	43 db
Mindösszesen:	166 db	51 db	139 db	43 db

A táblázat egy inkább alsó-gyérítés jellegű átlagot mutat. A felső koronaszintből abszolút értékben 9 faegyeddel kevesebbet jelöltek ki, amit az alsó szintbeni 8 faegyed „ellensúlyoz”. A felső koronaszintbeni óvatosság különösen annak a tükrében elgondolkodtató, hogy a tölgy javafák érdekében kivágandó egyedek 45%-át bennhagyták, pedig ezeknek a fáknek a megítélése – ha már a tölgy javafát helyesen választották ki – eléggé egyértelmű lett volna.

Cseres tisztítás

	összes fa	hibás megítélés
javafa	40 db	2,1 db
segítőfa	167 db	48,6 db
összes bennhagyandó	207 db	50,7 db
uralk. szintből kivágandó	88 db	29,9 db
alászorultakból kivág.	95 db	26,5 db
összes kivágandó	183 db	56,4 db

Moratórium

(Folytatás az 1. oldalról.)

Jövő évi tervünk 120 ezer bruttó köbméter fatömeg kitermelését irányozza elő, ami az ideinél 20-30 ezerrel kevesebb. A terven kívül, úgynevezett póttervként fogjuk benyújtani a természetvédelmi moratórium által érintett 10-10 ezer köbméteres mennyiségre vonatkozó előirányzatot. Kérdéses, hogy kapunk-e engedélyt rá. A kitermelhető fatömeg – különös tekintettel a véghasználati állományra – igen kevés egy ekkora erdőgazdasághoz mérten. Ha ez a tendencia folytatódik, az súlyos problémákat idézhet elő vállalatunk működésében.

A kitermelés csökkenése folytán felszabaduló kapacitást külföldön szeretnénk foglalkoztatni. A németországi viharok felszámolásában résztvevő kollégáink megbecsülést vívtak ki munkájukkal, azonban az időközben bekövetkezett változások – a faanyag piaci árának csökkenése, valamint a természetvédelmi hatóságok korlátozó intézkedései – miatt a német erdészetek egyelőre nemigen tudnak külföldi munkaerőt alkalmazni. Mindazonáltal van rá remény, hogy ismét sikerül Németországban munkát szerezni, vállalatunk több ottani erdészettel is tárgyalásokat folytat ez ügyben.

Ha az alászorult kivágandók kategóriáját nem vesszük figyelembe, itt a hibapontok elemzésénél megállapítottakkal szemben akár a versenyzők egy, a kelleténél erélyesebb belenyúlását is jelezhetnék a számok. De mivel az állomány állékonyságának a biztosítása végett a „segítő” kategóriának ténylegesen egy jelentős része is alászorult, a felső koronaszintben elkövetett hibák összevetésére nincs lehetőség.

Cseres gyérítés

	összes fa	hibás megítélés
javafa	48 db	1,3 db
segítőfa	61 db	16,7 db
összes bennhagyandó	109 db	18,0 db
javafa érd. kivágandó	44 db	13,0 db
egyéb kivágandó	20 db	2,9 db
összes kivágandó	64 db	15,9 db
Mindösszesen	173	43 db

A számok azt jelzik, hogy az átlag versenyző egy árnyalattal (2 db fa) túlgyérített. Itt gyakorlatilag egy koronaszintű erdőről van szó, ahol ha a javafákat helyesen választjuk ki, akkor a térbeli rend kialakítása eléggé meghatározott. Ezért a javafák jó felismerése után érthetetlen a javafa érdekében kivágandók, illetve a segítőfák ilyen mérvű felcserélése, ami a pontozásnál nagyobb és jellegét tekintve ellenkező előjelű össz-hibát hoz magával.

Egy-egy kategórián belül is igen nagy a szóródás az egyes versenyzők szemlélete között – általában, de még egyes erdészeteken belül is. A szemlélet egységesítésére még nagy szükség van – éppen ez a jelölőversenyek egyik célja.

Hogyan csinálják a bécsiek?

Augusztus végén vállalatunk főigazgatója, gazdasági főigazgatóhelyettese, az erdőgazdálkodási osztályvezető, valamint a Budapesti Erdészet vezetője szakmai látogatást tett Bécsben, az ottani Erdőgazgatóság meghívására.

— *Hogyan, milyen céllal került sor erre az útra?* — kérdeztük **Balogh Zoltán** erdőgazdálkodási osztályvezetőt.

— A bécsi kollégák régebben már jártak nálunk, mi most viszonztuk ezt a látogatást. Azzal a céllal, hogy a főváros és környéke erdeinek kezelése kapcsán hasznos tapasztalatokat szerezzünk, hiszen Bécsben és Budapesten hasonlóak ezek a feladatok. A szakmai kérdések mellett kíváncsiak voltunk arra is, hogy miként működik együtt az ottani önkormányzat és az erdőgazgatóság.

Szívélyes és baráti fogadtatásban részesültünk, s másfél napos időtartamban gazdag szakmai programban volt részünk. Az első napon a Duna szigetén jártunk – amely egy árvízvédelmi csatorna létesítésével keletkezett –, s láthattuk az ottani erdőtelepítés eredményeit. Nem a fatermelést, hanem kifejezetten közjóléti célokat szolgáló, bokrokkal elegyített, heterogén erdőt hoztak létre. A fatermelés szempontjából értékes fajok mellett gyümölcsfákat és „pionír” fajfajokat is telepítettek ide. A megfelelően kiépített úthálózzal, parklétesítményekkel ellátott szigetet emberek százezrei keresik fel pihenőnapokon.

Jórészt „pionír” fajfajokat láttunk egy másik parkban is, amelyet egy városszéli bányagödörben létesítettek. Az ilyen

fajta fákkal nagyobb költségek nélkül is sikerült pihenésre, sportolásra igen alkalmas területet kialakítaniuk.

Jártunk egy 2500 hektáros zárt erdőterületen, ahol intenzív vadgazdálkodást folytatnak. A felújításokat ott is bekerítik – bár sokkal gyengébb kerítéssel, mint amelyet mi alkalmazunk –, de olyan mértékű az etetés, hogy a vad nem okoz jelentősebb károkat az erdőben.

— *Mit tudtak meg a bécsi önkormányzat és az erdőgazgatóság együttműködéséről?*

— Az igazgatóság vezetője és egy erdőtervezető is tagja az önkormányzati testületnek, így nagyobb súllyal tudják képviselni az erdészeti érdekeket. Az erdőgazgatóság által beadott költségtervezetet az önkormányzat megtárgyalja, de – úgy hallottam – eddig még nem fordult elő, hogy ne kapták volna meg a kért összeget. Persze azután el kell számolniuk, hogyan használták fel.

— *Megismertek olyan módszereket, amelyeket közvetlenül lehetne hasznosítani nálunk is?*

— Csodák Bécsben sem történnek. De érdemes lenne átvenni például azt a gyakorlatot, hogy a kifejezetten sportolást, pihenést szolgáló erdők esetében nem törekszenek mindenáron értékes fajfajok telepítésére. Ilyen módon mi is olcsóbban és gyorsabban hozhatnánk létre zöldterületeket a lakosság számára.

H. Á.

Képletes természetrajz

A földi giliszta

A földi giliszta a gyűrűsférgék sokágú családjának magam választotta *parlag-mentí*képviselője, ha úgy tetszik, napjaink címerállata. Nincs az a hasznos dolog, amely nála teljesebben képes volna begyűrűzni, így azután nem is gyűrűzik be.

A földi gilisztát egyöntetűen dolgozó állatnak írják le. Emiatt általában a földműves emberek szeretik, de egészen más miatt kedvelik a horgászok, a halak vagy a tyúkok. Én a napraforgóval rokon léleknek tartom, bár ellentétes előjellel. A napraforgó, ha kibújt a földből, fejlődése közben a Nap felé üti tányéros fejét. A giliszta egészen más jellem, borult időben, esőben üti fel a fejét. Ilyenkor, ha messzire merészkedik a lány furattól, például aszfaltút közepén éri a száradás, bizony ráfázik.

Különös jelensége a rendszertani besorolásnak, hogy a földi giliszta, amely fúrásával, táplálkozásával a termőtalaj szerkezetét, vízháztartását, kémiai jellemzőit előnyösen, ingyen alakítja, mindenféle hasznával együtt a férgék gyűrűseihez tartozik. Ha végignézzünk néhány „környezetátalakító” nagyberuházást, például a Bős-Nagyymarosít, mint a talajszerkezet, talajvíz-háztartás, talajkémia és a gazdaságosság

arannyal fémjelzett példányaival is találkozhatunk.

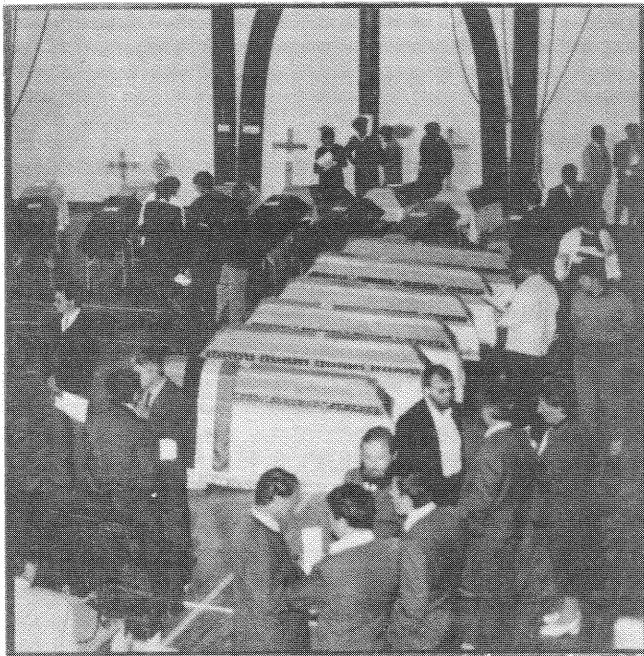
A talajlakó földi giliszták között jellegzetes fajta az úgynevezett nyerges giliszta. Ez a kis jószág, a nevével ellentétben sem nem nyergel, sem nem nyargal, csak nyugul, mihelyt kiegyenesedik. Ilyenkor az arasznál is hosszabb lehet, ha viszont ásóval, kapával találkozik, jelentősen meg is rövidülhet! Hasonlóan ahhoz az együgyű földmunkáshoz, aki ezekkel a szerszámokkal sajátos módon találkozáván, magas bérek reményében lát munkához, hogy azután a jövedelemadóval is találkozáván jelentősen megrövidüljön!

A nyerges giliszta a nyerge alatt puhítja a földet. Ebből is látható, hogy ősi, magyar állat, elege a honfoglaló ősmagyarok húspuhító szokását és azt sajátos életvitelére alkalmazta.

A földi giliszta szolid jellemét mi sem mutatja jobban, mint az, hogy furkálás közben a felszínre jutva, megfontolt kúszással eltűnik a közép rétegben. Hegye-vége egy, csúszik, hogyha megy. Ebből is látható, hogy melyik az eleje és melyik a hátulja. Állítólag mindig a feje irányában halad a földi giliszta.

Nagy tanulság!

Kegyeleti termékeink bemutatója

Parkerdőgazdaságunk kegyeleti termék bemutatót rendezett szeptember 25-én a visegrádi iskola sportszarnokában. Az általunk bemutatott koporsókat jól kiegészítették a Műdekor Ipari Szövetkezet és az Emléktárgy Kft. hasonló jellegű textilipari és más termékei.

Az ország minden részéből nyolcvan temetkezési cég másfél-száz képviselője vett részt a rendezvényen. Számos új vállalkozás szakemberei először tekintették meg teljes választékunkat. 65 fajta koporsót mutattunk be, köztük néhány teljesen új típust. Kegyeleti termékeink széles árskálán, 1800-16.000,-Ft között állnak a vevők rendelkezésére. Az előzetes tárgyalások során több tucat cég jelezte, hogy novemberre konkrétizálja 1992. évi megrendeléseit, s készen áll a szerződések megkötésére.

PARKERDŐGAZDASÁG

A Pilisi Állami Parkerdőgazdaság lapja.

Megjelenik kéthavonta.

Szerkeszti: a szerkesztőbizottság.

A szerkesztőbizottság elnöke: Márkosi Lajos.

Felelős szerkesztő: dr. Sébor József.

Felelős kiadó: a Monteditio Kft. ügyvezető igazgatója.

A szerkesztőség címe:

2025 Visegrád, Mátyás király út 4.

Telefon: (06-26)28-133.

Kachelmann Győző

Szomorúan tudatjuk, hogy életének 76. évében elhunyt Kachelmann Győző erdőmérnök. Szakmai pályáját a második világháború után az Egri Erdőgazgatóságnál kezdte, majd ugyanott az erdőrendezősnél folytatta. 1956-tól nyugdíjba vonulásáig, több mint két évtizeden keresztül szolgálta hozzáértéssel, lelkiismeretesen, hivatás-szeretettel a Pilis erdőgazdálkodásának ügyét, erdőművelési és szakfelügyelői munkakörökben.

Jelentős szerepet vállalt a „Magyarország Erdőgazdasági Tájainak erdőfelújítási, erdőtelepítési irányelvei és eljárásai” című munka Pilisre vonatkozó részének összeállításában.

Emlékét megőrizzük.

Mészöly Győző

Fájdalmas veszteség érte szakmánkat: eltávozott közülünk Mészöly Győző erdőmérnök.

Parkerdőgazdaságunk megalakulása óta nyugdíjbarnetelégig – mint a Főhatóság közjóléti erdőgazdálkodással foglalkozó főmunkatársa – lelkesen támogatta a nálunk folyó elemző, feltáró, tervező, kivitelező tevékenységet, a szakmai iránymutatásokon túlmenően a finanszírozás lehetőségeit is megteremtve. A pilisszentkereszti Szurdok, a Szőkeforrásvölgy vagy a budai parkerdő közjóléti, turisztikai létesítményeinek megvalósítása is jelzi – több más fejlesztéssel együtt – elkötelezettségét az ügy és szűkebb hazánk, a Pilis iránt.

A Visegrádi Fűvészkert és erdőszeti bemutató terület gondolatát is együtt dédelgették Bertényi Miklós kollégáinkkal. Nyugállományba vonulása után is aktívan közreműködött közjóléti feladataink megoldásában. A Júlia majorban az országos cserkészpark, majd legutóljára a Hárs-hegyi Kaán Károly kilátó terveinek megfogalmazásával is maradandót alkotott.

Emlékét megőrizzük.

Vándorgyűlés '91

Az Országos Erdészeti Egyesület jubileumi - százhuszonötödik - ünnepi vándorgyűlésén, amelyet augusztus közepén, Sopronban rendeztek, közel harminc munkatársunk vett részt. A vándorgyűlés delegátusai elfogadták a főtitkár beszámolóját és az ellenőrző bizottság jelentését, örömmel fogadták a hazai és külföldi testvéregyesületek képviselőinek üdvözlő szavait, s kitüntetések adományozásáról is döntöttek. Az eseményen megjelent és beszédet mondott Göncz Árpád köztársasági elnök, Gergátz Elemér földművelésügyi miniszter és dr. Tarján Lászlóné, a KTM államtitkára. A rendezvény záróaktusaként felavatták az OEE új zászlaját. A második napon szakmai programokra került sor. A vándorgyűlés részletes krónikája az Erdészeti Lapok szeptemberi számában olvasható.

Parkerdőgazdaságunk több munkatársa - az egyesületben betöltött tisztségénél fogva - jelentős szerepet játszott a vándorgyűlésen. Az ellenőrző bizottság jelentését dr. Anda István gazdasági főigazgatóhelyettes, az OEE EB elnöke terjesztette elő, a zászlószentelés felemelő ceremóniáját Bánó László, Főépítészvezetőségünk vezetője, az OEE főtitkár-helyettese